

Steenuilen in 2008

Steenuilinventarisatie

Veurne

In Veurne inventariseren we het grondgebied op steenuilen in een tweejaarlijkse cyclus. Momenteel is reeds de tweede cyclus achter de rug : na de periode 1998-2000 (deels onvolledig) en 2005-2006 (volledig grondgebied) werd in de afgelopen twee jaar terug het Veurnse grondgebied uitgekamd op de aanwezigheid van steenuilen. Globaal gezien kennen we een stijging van 11 territoria. Dit is echter grotendeels terug te brengen tot een betere inventarisatie van Houtem en Beauvoorde waar 13 extra locaties werden gevonden. Ook in Steenkerke werden een drietal extra locaties gevonden rond de Landbouwerstraat. In Veurne, Bootshoeke,

Avekapelle, Eggewaartskapelle en Bulskamp daarentegen moesten we helaas een daling registreren terwijl in De Moeren en Zoutenaai er een status quo te noteren viel. Qua dichtheden zijn er grote contrasten tussen de deelgemeenten : Beauvoorde, Houtem en Eggewaartskapelle kennen relatief mooie dichtheden van 1,22 tot 1,71 territoria/km². Terwijl dorpen met veel akkerland zoals De Moeren, Bootshoeke, Bulskamp, Avekapelle en het verstedelijkt Veurne soms nauwelijks boven 0 uitstijgen. In het gebied rond 's Heerwillems en Roesdamme werden wellicht enkele territoria gemist. De boerderijen liggen vaak in een dreef langs de twee drukke invalswegen en zijn moeilijk inventariseerbaar.

We inventariseren niet zomaar. Op basis van de ingewonnen informatie (verlies van territoria ondanks ongewijzigd situatie, goede situatie maar geen steenuilen) proberen we met steenuilennestkasten de populatie op te krikken. Niet massaal maar wel zeer gericht.

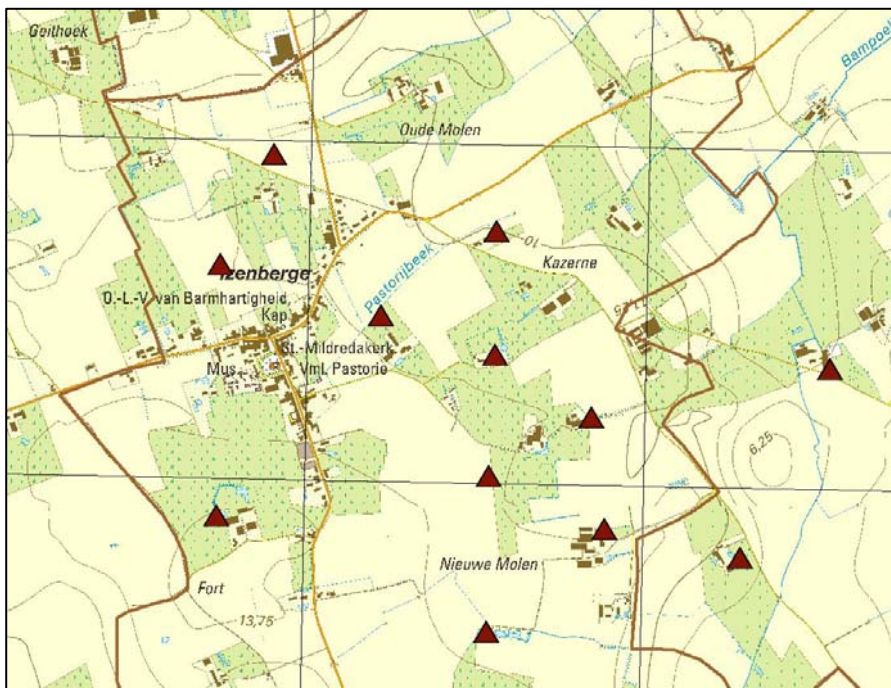
Dank aan volgende inventariseerder van dienst : Marc Detollenaere, Kris Degraeve en Jef Desaever

Gemeente	Km ²	Territoria 2007-2008		Terr. 2005-2006		2005/06-2007/08		Terr. 1998-2000	
		Aantal	Dichtheid	Aantal	Dichtheid	Aantal	Dichtheid	Aantal	Dichtheid
Veurne	22,7	5	0,22	6	0,26	-1	-0,04	0	0
Bootshoeke	3,4	1	0,30	2	0,60	-1	-0,30	0	0
Steenkerke	11,8	7	0,59	3	0,25	4	0,34	6	0,51
Avekapelle	4,6	1	0,22	3	0,66	-2	-0,44	1	0,22
Zoutenaai	2,1	1	0,48	1	0,48	0	0,00	0	0
Eggewaartskapelle	4,9	6	1,22	7	1,43	-1	-0,20	7	1,43
Bulskamp	8,0	4	0,50	5	0,62	-1	-0,12	5	0,62
Beauvoorde	14,6	25	1,71	19	1,30	6	0,41	29	1,98
Houtem	12,7	19	1,49	12	0,94	7	0,55	13	1,02
De Moeren	11,6	2	0,17	2	0,17	0	0,00	0	0
Totaal	96,3	71	0,74	60	0,67	11	0,09	61	0,96

Alveringem

In Alveringem opteren ze om het grondgebied volledig te inventariseren maar in verschillende jaren. Het uitgestrekte grondgebied en een gebrek aan medewerkers nopen hiertoe. Dit jaar waren de deelgemeenten Stavele, Gyverinkhove en Izenberge aan de beurt.

De laatste twee gemeenten liggen op het zandleemplateau van Izenberge waar nog heel wat knotbomen het landschap sieren. Ze sluiten naadloos aan op de gemeenten Houtem en Beauvoorde, waar er goede steenuilenpopulaties aanwezig zijn. Het lag dan ook in de lijn der

verwachtingen dat deze gemeenten hoog zouden scoren maar toch keken we met verwondering wanneer we de dichtheden berekenden : Gyverinkhove scoorde met 1,79 koppel steenuilen per km² al hoog (het hoogste tot dan toe) maar Izenberge overtrof toch alles met maar liefst 2,22 koppel steenuilen per km², het hoogste cijfer in de regio ! Natuurlijk scoren de relatief kleine deelgemeenten met een dorpskern en hierrond het buitengebied natuurlijk hoger dan een uitgestrekt gemeenten met dun verspreide bewoning maar het zijn toch mooie cijfers.

Gemeente	Km ²	Territoria 2007-2008	
		Aantal	Dichtheid
Alveringem	18,98		
Oeren	2,89		
Sint-Rijkers	3,72	20	0,78
Hoogstade	5,66		0,00
Gyverinkhove	3,92	7	1,79
Izenberge	4,51	10	2,22
Leisele	15,38		0,00
Beveren a/Ijzer	12,35		0,00
Stavele	12,63	8	0,63
Totaal	80,04	45	0,56

Lo-Reninge

Nadat vorig jaar de ene helft van Lo-Reninge onder handen werd genomen, namelijk de deelgemeenten Lo en Pollinkhove, werd dit jaar werk gemaakt van Noordschote en Reninge.

In Reninge werden behoorlijke aantallen ontdekt (10 territoria) maar de dichtheid was iets minder met 0,44 territoria per km². Vooral het zandleemgedeelte van Reninge kende succes, terwijl de broeken met weinig boerderijen en knotwilgen slechts één territorium kende.

In Noordschote was het ronduit teleurstellend : slechts één territorium op het zandleem en geen enkele aanwezigheid in de broeken.

De totaliteit van het grondgebied van Lo-Reninge is dus geïnventariseerd : 31 territoria werden vastgesteld met een dichtheid van amper 0,49 steenuilenkoppel per km².

De basisinventarisatie is dus klaar. De volgende jaren kunnen telkens één deelgemeente onderwerpen aan een verder opvolging. Op die manier kunnen we steenuilenpopulatie verder monitoren.

Dank aan Koen Porreya, Kristof Denys en Marc Bonte voor de inventarisatie.

Gemeente	Km ²	Territoria 2007-2008	
		Aantal	Dichtheid
Lo	15,7	11	0,70
Pollinkhove	13,8	9	0,65
Noordschote	10,6	1	0,09
Reninge	22,9	10	0,44
Totaal	62,9	31	0,49

Koksijde

In Koksijde startte Walter Wackenier met de inventarisatie van de deelgemeenten Oostduinkerke en Wulpen. Alhoewel de inventarisatie nog niet gebiedsdekkend was, werd toch meer dan de helft van het gebied op de aanwezigheid van steenuilen gecontroleerd. Voorlopig werden 9 territoria gevonden.

Gemeente	Km ²	Territoria 2008	
		Aantal	Dichtheid
Koksijde	14,2		
Oostduinkerke	17,5	4	0,23
Wulpen	12,3	5	0,41
Totaal	62,9	9	0,14

Controle van de nestkasten

Half mei werden de steenuilennestkasten gecontroleerd op aanwezigheid van broedende steenuilen. Deze soort is absoluut niet schuw en het vrouwtje blijft vaak mooi zitten op de eieren bij de controle, zodat je ze gewoon van het nest kan plukken. Met een beetje geluk vind je ook manlief in de kast en kun je op die manier het ganse gezin voorzien van de nodige wetenschappelijke ringen en is een opvolging in de volgende jaren (vaak nieuwe man) mogelijk.

Soms broeden steenuilen ook in een te grote kerkuilennestkast. Dit was dit jaar ondermeer het geval in Nieuwpoort (4 pulli), Fortem (2 pulli) en Stuivekenskerke (maar liefst 5 pulli).

In het najaar van 2007 werden rond Bulskamp een viertal nieuwe nestkasten opgehangen. Eén ervan op een boerderij waar er een steenuil werd geïnventariseerd tot vorig jaar. Bij navraag bleek dat er enkele oude ('kapotte') bomen werden verwijderd met holten én waarschijnlijk een broedlocatie van de plaatselijke steenuil. Het was dan ook niet verwonderlijk dat deze nestkast dan ook onmiddellijk werd in gepalmd, zeker wanneer je weet dat in de huisweide rond de boerderij er nog een oude hoogstamboomgaard aanwezig is (weliswaar niet voorzien van holtes in de bomen). Het vrouwtje werd geringd alsook de drie pulli.

Op het grensgebied van Veurne en Wulpen (Wulpendamme-Torrele) volgen we al enkele jaren de situatie op ondermeer met nestkasten. In de eerste nestkast kon het volledige koppel worden geringd. Het vrouwtje was

reeds op 17 mei 2006 geringd en werd op 12 mei 2007 voor de eerste keer gecontroleerd. Na twee mislukte broedpogingen, was er dit jaar uiteindelijk een succesvol broedsel met drie pulli.

Wat verderop terug succes maar hier dankzij een hardnekkig broedend vrouwtje. Wat was er gebeurd ? Het deksel van de nestkast (een oude eendennestkast van Johan Depotter) was (mea culpa) enkel met een baksteen vastgelegd. Door een verzakking van de balk waaraan de nestkast was bevestigd, viel de baksteen eraf en vloog het deksel af door de wind. Nu zou je denken dat een steenuil z'n nest in open lucht zou verlaten, maar nee, het vrouwtje bleef rustig verder broeden. Een geluk dat het de eerste veertien dagen van mei prachtig weer was en dat we die avond de controle verrichtten. Tijdens de controle die avond begon het water te gieten en dit bleef het geval gedurende de hele nacht. Zonder ons bezoek zou het nest bijna zeker verloren zijn gegaan want het nest zou immers doornat zijn geworden. Tien dagen later werden drie pulli geringd.

Langs de Nieuwpoortkeiweg hadden we pech : enkele weken voordien werd door Jasper Deconinck een verkeersslachtoffer gevonden, wellicht een broedvogel. En bij de controle van de nestkast konden we inderdaad een mislukt broedsel (verlaten eieren) constateren. Volgend jaar hopelijk meer geluk.

In de Brugsesteenweg werd een steenuil geringd in de nestkast. De steenuil broedt wellicht in een nabijgelegen knotwilg. Hetzelfde geval in de Burgweg waar diverse braakballen de aanwezigheid verraadde maar ook hier wellicht nestgelegenheid in een knobom. Het koppel werd reeds in maart met de geluidsnabootsing gelocaliseerd.

Dank aan Ludo Leper voor het ringwerk.

Kris Degraeve

Frank Mees samen met de drie geringde pulli te Bulskamp

Daniël Cloet - Nieuwpoort

Danny De Preter, Frank Laleman en Jeroen Arnoys -
Wulpendamme - Veurne

Phara en Ines Degraeve - Gitlirhof - Fortem

Wulpendamme - Wulpen

Gitlirhof - Fortem

Christoph Decat en Ludo Leper - Stuivekenskerke